İRAN NEREYE GİDİYOR?

RIZA PEHLEVİ ŞAH MI? PİYON MU?

İran'da neler oluyor? Son üç aydır İran olaylar ülkesi oldu. Hemen hergün yürüyüşler, mitingler, grevler, direnişler ve hatta yer yer silahlı çatışmalar oluyor. Herkes bir konuda hemfikir: Şah'ın sonu geldi. Fakat unutmamak gerekir ki, her son yeni bir başlangıç demektir. Ancak soyut teorik anlamda yakın zamanda «beklenen son» gelmeyebilir. Burjuva, metafizik kafa yapısıyla düşünen kimi sözde profesörler soyut bir «objektif olma» düşüncesiyle —olaylara çok yakın bakılıyormuş izlenimi verebilmek için— herhangi bir olayı açıklarken önümüze bir yığın alternatif getirip bırakır. Sözde çok şey anlatılıyor görüntüsüyle hiçbirşey anlatılmamış olur. Bu, Mahmutpaşa ithalatçılarının tezgâha yaydıkları malları gösterip «vatandaş seç seç al» demelerine benzer. Diyalektiği savunan ama diyalektiği metafizik kafa yapısına göre anlayan yani anlamayan diyalektik düşünürler de aynı hastalıkla maluldür. Bugün hemen herkesin kabul edip savunduğu diyalektiği tanımlıyan meşhur bir formülasyon vardır. Metafizik'e göre ya o, ya o'dur. Ama diyalektik'e göre hem o, hem o'dur. Bu tanım sakattır, eksiktir, dolayısıyla yanlıştır. Diyalektiği metafizik ola rak kavramanın bir sonucudur. Bu haliyle böyle bir «diyalektik» determinizm ilkesinden yoksundur. Başka bir deyişle diyalektik demek endeterminizm demektir, anlayışına kapı açar. Oysa diyalektik belirsizlikten değil belirlilikten yola çıkar. Şöyle bir örnek verelim : İnsan hem canlıdır hem ölüdür. Bu cümle yukardaki «diyalektik formülüne sadık kalan bir cümledir, İlk bakışta gerçekten diyalektik bir söz gibi görünür. Diyalektiğin ıstırın birliği kanununa uygundur ama unutulmaması gereken bir nokta vardır : Diyalektik ıstırın birliği kanununun ibaret değildir. Bu unutkanlık yukarda da dediğimiz gibi bizi diyalektikle determinizmin ilkesini karşı karşıya getirme yanlışına götürür. Gerçi her tarif şu veya bu ölçüde eksiklik taşır ama aşağıda verece ğimiz tarif daha doğrudur : «İnsan yaşadığı müddetçe bünyesinde ölümü de barındıran canlı bir varlıktır». Bu tarif ıstırın birliğini, şeylerin hareket edip değişeceğini ve şeylerin birbiriyle bağıntısını yeterince ifade ettiği gibi belirsizliğe de kapı açmaz.

Bu açıklamamızın ışığında beklenen sonun gelmeyebileceğini söylemek sözde diyalektik olma uğruna olayları belirsizleştirmektir. Bu hataya neden olabilir? Hayatın karmaşıklığı karşısında olayları tam kavrayamamanın getirdiği acizlikten. Olayları tam kavrayamamanın sebebi ise —ki burada diyalektik düşünüp davrananlar söz konusudur— eksik bilgilenmedir. İran olayları konusunda tam bilgilenme imkânımız olmadığı için böyle bir hataya bile bile düşüyoruz. Bu zorunlu açıklamadan sonra asıl konumuza İran olaylarına dönelim. İran bugün bir yol ayrımında görülüyor. Ya kişi diktatörlüğü yani şahlık rejimi yıkılacak ve bunun sonunda ya burjuva sınıfının diktatörlüğü bizde olduğu gibi özgürlükçü parlementer rejimle yürüyecek ya da proletarya diktatörlüğüne varacak işin sonu. Bir başka ihtimal ise her ne kadar biraz fantaziye kaçsa bile İranlıların gazetecilere anlattıkları Şah'ın bir süreliğine de olsa sorunu yoracağı, Şah'ın özel bir görevliye göre Şah : «Babam bana İran'ı 10 milyon nüfusla teslim etti. Gerekirse ben de 20 milyon keser oğluma 10 milyonluk bir İran bırakırım.» (1) demiş. Eloğlu bu, der mi der, Hoş elinden gelse yapar ama gücü yetmez. Henüeye devam edelim. İran olaylarının şu ya da bu sonucu vereceğini bilmek herşeyden önce İran olaylarının niteliğini iyi anlamaya dayanır. Bunun ön koşulu ise tarihi gelişimi içinde İran'ın toplumsal yapısının kavranmasında yatar. İran antika medeniyetlerin kök salduğu bir bölgedir. Bugünkü yapısı itibariyle azgelişmiş diye bilinen emperyalizme bağımlı yeni sömürge ülkelerden biridir. Ancak İran, herhangi bir azgelişmiş ülkeden ayırdeden niteliği bol petrol yataklarına sahip olmasıdır. Ülkeye her yıl petrol ihracından milyarlarca liralık döviz giriyor. Ama İran halkı bolluk içinde kıtlığı zenginlik içinde yoksulluğu yaşıyor. Petrol gelirleriyle beraber ülkenin tüm zenginlikleri 30 milyonluk İran'da 200 ailenin kontrolünde. Ezici çoğunluk sefil bir hayat yaşıyor. Bir fikir vermesi bakımından asgari ücretler konusunda Türkiye ile karşılaştırsak durumun vehameti daha iyi anlaşılır. Türkiye'de 1974'te asgari işçi ücreti 60 lira idi. Aynı yıllarda İran'da bu asgari ücret 19,50 - 32.00 TL. arasındadır. Milyonlarca köylü ailesi topraksızdır. Yıllardan beri süren amansız bir baskı rejimi söz konusudur. «Resmî açıklamalara göre İran'da 308.000 kişi silah altındadır. Bu sayı ne İran'ın hizmetindeki yabancı askerî personeli (50.000 dolayındadır) ne de gizli polis SAVAK'ın görevli örgütlerini kapsamaktadır. Doğrudan Şah'a bağlı olan bu örgütle çalışanların sayısının 30 ilâ 60 bin arasında olduğu tahmin ediliyor. Bundan başka İmparatorluk muhafız kıtası ve «ölümsüzler» diye adlandırılan kıta da var. Toplam 70.000 kişilik bu iki kıta ordunun bir parçası olmalarına karşın Şah'ın doğrudan emri altındadır ve savaşçı birlikler arasında ayrıcalıklıdırlar. Dolayısıyla, asgarî bu rakamlar ile ifade ettiği gibi belirsizliğe de kapı açmaz.

Bu açıklamamızın ışığında beklenen sonun gelmeyebileceğini söylemek sözde diyalektik olma uğruna olayları belirsizleştirmektir. Bu hataya neden olabilir? Hayatın karmaşıklığı karşısında olayları tam kavrayamamanın getirdiği acizlikten. Olayları tam kavrayamamanın sebebi ise —ki burada diyalektik düşünüp davrananlar söz konusudur— eksik bilgilenmedir. İran olayları konusunda tam bilgilenme imkânımız olmadığı için böyle bir hataya bile bile düşüyoruz. Bu zorunlu açıklamadan sonra asıl konumuza İran olaylarına dönelim. İran bugün bir yol ayrımında görülüyor. Ya kişi diktatörlüğü yani şahlık rejimi yıkılacak ve bunun sonunda ya burjuva sınıfının diktatörlüğü bizde olduğu gibi özgürlükçü parlementer rejimle yürüyecek ya da proletarya diktatörlüğüne varacak işin sonu. Bir başka ihtimal ise her ne kadar biraz fantaziye kaçsa bile İranlıların gazetecilere anlattıkları Şah'ın bir süreliğine de olsa sorunu yoracağı, Şah'ın özel bir görevliye göre Şah : «Babam bana İran'ı 10 milyon nüfusla teslim etti. Gerekirse ben de 20 milyon keser oğluma 10 milyonluk bir İran bırakırım.» (1) demiş. Eloğlu bu, der mi der, Hoş elinden gelse yapar ama gücü yetmez. Henüeye devam edelim. İran olaylarının şu ya da bu sonucu vereceğini bilmek herşeyden önce İran olaylarının niteliğini iyi anlamaya dayanır. Bunun ön koşulu ise tarihi gelişimi içinde İran'ın toplumsal yapısının kavranmasında yatar. İran antika medeniyetlerin kök saldığı bir bölgedir. Bugünkü yapısı itibariyle azgelişmiş diye bilinen emperyalizme bağımlı yeni sömürge ülkelerden biridir. Ancak İran, herhangi bir azgelişmiş ülkeden ayırdeden niteliği bol petrol yataklarına sahip olmasıdır. Ülkeye her yıl petrol ihracından milyarlarca liralık döviz giriyor. Ama İran halkı bolluk içinde kıtlığı zenginlik içinde yoksulluğu yaşıyor. Petrol gelirleriyle beraber ülkenin tüm zenginlikleri 30 milyonluk İran'da 200 ailenin kontrolünde. Ezici çoğunluk sefil bir hayat yaşıyor. Bir fikir vermesi bakımından asgarî ücretler konusunda Türkiye ile karşılaştırsak durumun vehameti daha iyi anlaşılır. Türkiye'de 1974'te asgarî işçi ücreti 60 lira idi. Aynı yıllarda İran'da bu asgarî ücret 19,50 - 32.00 TL. arasındadır. Milyonlarca köylü ailesi topraksızdır. Yıllardan beri süren amansız bir baskı rejimi söz konusudur. «Resmî açıklamalara göre İran'da 308.000 kişi silah altındadır. Bu sayı ne İran'ın hizmetindeki yabancı askerî personeli (50.000 dolayındadır) ne de gizli polis SAVAK'ın görevli örgütlerini kapsamaktadır. Doğrudan Şah'a bağlı olan bu örgütle çalışanların sayısının 30 ilâ 60 bin arasında olduğu tahmin ediliyor. Bundan başka İmparatorluk muhafız kıtası ve «ölümsüzler» diye adlandırılan kıta da var. Toplam 70.000 kişilik bu iki kıta ordunun bir parçası olmalarına karşın Şah'ın doğrudan emri altındadır ve savaşçı birlikler arasında ayrıcalıklıdırlar. Dolayısıyla, asgarî bu rakamlar ile ifade ettiği gibi belirsizliğe de kapı açmaz.

Bu açıklamamızın ışığında beklenen sonun gelmeyebileceğini söylemek sözde diyalektik olma uğruna olayları belirsizleştirmektir. Bu hataya neden olabilir? Hayatın karmaşıklığı karşısında olayları tam kavrayamamanın getirdiği acizlikten. Olayları tam kavrayamamanın sebebi ise —ki burada diyalektik düşünüp davrananlar söz konusudur— eksik bilgilenmedir. İran olayları konusunda tam bilgilenme imkânımız olmadığı için böyle bir hataya bile bile düşüyoruz. Bu zorunlu açıklamadan sonra asıl konumuza İran olaylarına dönelim. İran bugün bir yol ayrımında görülüyor. Ya kişi diktatörlüğü yani şahlık rejimi yıkılacak ve bunun sonunda ya burjuva sınıfının diktatörlüğü bizde olduğu gibi özgürlükçü parlementer rejimle yürüyecek ya da proletarya diktatörlüğüne varacak işin sonu. Bir başka ihtimal ise her ne kadar biraz fantaziye kaçsa bile İranlıların gazetecilere anlattıkları Şah'ın bir süreliğine de olsa sorunu yoracağı, Şah'ın özel bir görevliye göre Şah : «Babam bana İran'ı 10 milyon nüfusla teslim etti. Gerekirse ben de 20 milyon keser oğluma 10 milyonluk bir İran bırakırım.» (1) demiş. Eloğlu bu, der mi der, Hoş elinden gelse yapar ama gücü yetmez. Henüeye devam edelim. İran olaylarının şu ya da bu sonucu vereceğini bilmek herşeyden önce İran olaylarının niteliğini iyi anlamaya dayanır. Bunun ön koşulu ise tarihi gelişimi içinde İran'ın toplumsal yapısının kavranmasında yatar. İran antika medeniyetlerin kök saldığı bir bölgedir. Bugünkü yapısı itibariyle azgelişmiş diye bilinen emperyalizme bağımlı yeni sömürge ülkelerden biridir. Ancak İran, herhangi bir azgelişmiş ülkeden ayırdeden niteliği bol petrol yataklarına sahip olmasıdır. Ülkeye her yıl petrol ihracından milyarlarca liralık döviz giriyor. Ama İran halkı bolluk içinde kıtlığı zenginlik içinde yoksulluğu yaşıyor. Petrol gelirleriyle beraber ülkenin tüm zenginlikleri 30 milyonluk İran'da 200 ailenin kontrolünde. Ezici çoğunluk sefil bir hayat yaşıyor. Bir fikir vermesi bakımından asgarî ücretler konusunda Türkiye ile karşılaştırsak durumun vehameti daha iyi anlaşılır. Türkiye'de 1974'te asgarî işçi ücreti 60 lira idi. Aynı yıllarda İran'da bu asgarî ücret 19,50 - 32.00 TL. arasındadır. Milyonlarca köylü ailesi topraksızdır. Yıllardan beri süren amansız bir baskı rejimi söz konusudur. «Resmî açıklamalara göre İran'da 308.000 kişi silah altındadır. Bu sayı ne İran'ın hizmetindeki yabancı askerî personeli (50.000 dolayındadır) ne de gizli polis SAVAK'ın görevli örgütlerini kapsamaktadır. Doğrudan Şah'a bağlı olan bu örgütle çalışanların sayısının 30 ilâ 60 bin arasında olduğu tahmin ediliyor. Bundan başka İmparatorluk muhafız kıtası ve «ölümsüzler» diye adlandırılan kıta da var. Toplam 70.000 kişilik bu iki kıta ordunun bir parçası olmalarına karşın Şah'ın doğrudan emri altındadır ve savaşçı birlikler arasında ayrıcalıklıdırlar. Bu tarif ıstırın birliğini, şeylerin hareket edip değişeceğini ve şeylerin birbiriyle bağıntısını yeterince

Proletarya Partisi nedir?

SOSYALİST, SAYI (9 - 16)

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Türkiye'de bir **Proletarya Partisi** için ardarda duyurular ve çağrılar yapılıyor. Birçok arkadaşlar **Proletarya Partisi**'nin ne olduğunu veya ne olabileceğini kendilerine ve herkese, bu ara bize de soruyorlar.

1 — PROLETARYA PARTİSİ PROBLEMİ

Bu ve benzeri sorulara sık sık karşılıklar verildi, açıklamalar yapıldı. Yapılıyor, yapılacak. Burada, bir yol daha kısa bir prensip aydınlatması yapmaya çalışalım.

Proletarya Partisi nedir? Dünyada ve bizde bir veya birçok adıyla samyla İşçi Partileri oldu, oluyor, olacak. Bunlar Proletarya Partisi midirler? Değil midirler? Proletarya Partisi iseler, nasıldırlar? Değiseler, neden değildirler? Bu soruların kısaca karşılıkları bulunmalı, verilmelidir.

Ayrıntılar içinde boğulmamak için alfabetik gerçekliketi anarak yürüyelim.

2 — PROLETARYA SÖZCÜĞÜNÜN ÜÇ ANLAMI

Proletarya Partisi deyimi içinde 2 sözcük var. Önce **Proletarya** nedir? Tam karşılığı **Modern İşçi Sınıfı** demektir. Parti sözcüğünü sonraya bırakalım. Demek **Proletarya** sözcüğü içinde 3 ayrı anlam oturur :

1) İşçi,
2) **Modern,**
3) **Sınıf..**

Bu 3 anlamı duruca kavramazsak, **Proletarya**'nın ne olduğu gölgede kalır.

3 — İŞÇİ NE DEĞİLDİR?

İşçi nedir? İşçi sadece başkası hesabına çalışıp **sömürülen** insan değildir. Böyle insanlar, **Uygarlık** denilen **Sınıflı Toplum** doğdu doğalı vardır. Hatta, Tarih öncesinin Sınıfsız Toplumu **Orta Barbarlık** denilen **Sürü** ekonomili **Çobanlık** çağında bile: **Köle** adlı, babahan yanına yanaşmış çalışan insan tipleri belirmiştir.

Ne Tarih öncesinin aile çocuğu yerine geçen **insanlık kölesi**; ne **Uygarlığın** hayvandan beter şartlar altına sokluğu, bir aygıt, cansız ölet gibi kullandığı, isteyince kırdığı, öldürdüğü **insanlıktan çıkarılmış kölesi**: İşçi değildir. Kölenin **bütünü** (bedeni ve ruhu) hep birden pazarda alınır, satılır ve sözleşmesiz sahibinin malı olur.

Ortaçağın **Lonca** ustaları yanında çalıştırılıp sömürülen **Kalfalar** ve **Çıraklar**, Köle gibi parayla alınıp satılmasalar bile **ömürleri boyu** ustalarının ve loncalarının tüm yaşantılarıyla **yetkisi ve kontrolu** altında bulunurlar. İşçi, ne **«Ustası»na veya «Patron»**una ne herhangi bir **Lonca**'ya öyle, bir bitkinin köküne bağlı kaldığı gibi yapışık ve **kişiliksiz** değildir.

Antika **Tefeci - Bezirgân** toplumda (gerek **ilkçağ**, gerek **«Ortaçağ»** adı verilen ortamlarda) çalışanlar, sömürülenler, kimi **«Amele»** (İşçi) adını taşısalar bile, **«Ulufeli»** (Ücretli, Gündelikçi) olsalar bile, bugünkü **«Proletarya»** deyimi içine girecek **işçi»** sayılamazlar.

4 — İŞÇİ NEDİR?

MODERN nedir? İşletilip sömürülen insanı İşçi yapan şey: «Modern» oluşudur. Modern ne demektir? Kısacası: Kapitalist demektir. Modern İşçi: Kapitalist işletip artıdeğer sömürdüğü çalışandır. Modern İşçi: ne onu işletenin malı olan ilkçağın Köle'sidir, ne işleten kişi veya lonca gibi örgütlerin birlikteli Ortaçağ uydusu olan Kul'dur.

Modern İşçi: Hür (özgür) dür. Hem İş Aygıtlarından «hür» dür, yani kopmuş, yoksundur, çalışacak aracı yoktur; hem Kapitalistten (veya Lonca' lardan) «hür» dür, yani kimseniı ve hiç bir şeyin Malesef değildir. Kulu da, «Kapılmış» da değildir. Özgürdür. Ne bedeni, ne ruhunu hiç bir vakit satmaz.

Yalnız, belli bir süre için, belirli bir ücret (günlelik) karşılığı olarak işgücünü satar.

Bu bakımdan Proletarya Partisi'ne ilkçağ Köle' lerinin, ne Ortaçağ Kul'larının, ne «kullukta kusur etmiyen» «Usta» larını, «Kalfa» larını, «Çırak» larını Partisi olamaz. O çeşit Antika Kul - Köleliklerin türlü izlerini ruhlarında, hatta kimi bedenlerinde taşıyan: Esnaf, Köylü, Aşiret ve benzeri sarf Küçükburjuva'larını Partisi de hiç olamaz.

Türkiye gibi geri ülkelerde bu karakteristik üzerinde ne denli çok durulsa azdır. Ve pratik Parti çalışmalarında gittikçe, yukarıda sayduğumuz ve sayamadığımız daha nice «Antikaklıkları» ile karşılaşılacağı ayrıntılarıyla görülecektir. O zaman bu söylediklerimizin somut anlamları bütünüyle ama gittikçe anlaşılacaktır. Örgüt içinde: (Deneme, Bilgi, Birlinç, Karakter, vb.) hiyerarşisinin önemi burada biz ortaya koymuş olduğumuz gibi. İşçi Sınıfı içinde de bir çok Zümreler ve katlar yaratılmıştır. Hele Kapitalizmin en büyük dayçağı, Modern işçi sınıfı içinde birbiriyle çelişen bin bir ayrı yaratmaktır. En altta Aragçada «Lümpleyn» yahut Rumca «İrgats» denilen Torpak işçileri, sonra köyden yeni gelmiş Frenkçe «manövr» denilen kaba elişçileri, «kara amele» ler, daha yetişkin işçiler, orta işçiler, okuryazar işçiler, okumaz yazmaz işçiler, usman işçiler, usta işçiler, çırak, kalfa işçiler, ustabaşı işçiler, sendikalı işçiler, sendikacı işçiler, sendikasız işçiler, ve ilh., ve ilh..

İşçi Sınıfı: bütün o zümrelerin topunu birden içine alır. Proletarya Partisi: bütünü ile işçi sınıfının en genel, en ileri, en sağlıklı eğilimlerinin teorisi ve pratiğini temsil eden örgüttür. İşçi zümrelerinden herhangi birinin veya ikisinin kendi özel eğilimlerine göre kurup güdeceği bir Parti, «İşçi» adını taşısa bile, İşçi Sınıfı Partisi olamaz. İşçi sınıfı bütününün teorik, ve pratik varlığını, tarihi eğilimini tüm temsil edemediği ölçüde güdük, sapık bir zümre, kat partisi olur. Oturakh ve tutarlı bir Proletarya Partisi olmaz, olamıştır.

Örneğin, Türkiye'de TİP denilen bir «İşçi Partisi» var. Buna neden Proletarya Partisi diyemeyiz? Çünkü, TİP'i kendi özel zümre eğilimlerine göre ilkin kuran ve güdenler «Sendikacılar» adını alan ve bilinen kimselerdi. Sendikacılar, şayet işçi işeller bile, çok kez işçiden kopmuş, imtiyazlı, «aristokrat» bir zümredirler. Petrolcilerin «Lumpetlik» «Amutlu» sı yapmaktar. bir türlü yakalarını kurtaramadılar.

6 — PARTİ NEDİR?

PARTİ nedir? Bir sosyal Sınıfın da, bir Zümrenin de Siyasî İktidar Savaşı yapacak örgütlüdür. Sınıfın ve Zümrenin ne olduğu gösterimiz önünde bulunursa, bir Parti'nin Parti adını ve damgasını dahilmesi için başka neyin gerektiği daha iyi araştırılabilir. Bir Partinin, Parti olabilmesi için yalnız Si-

(Devamı 3. Sayfada)

SOSYALİSTLER ARASI BLOK VE PROGRAM TARTIŞMALARI

TEP'in görüşleri

Türkiye'de bilimsel sosyalizmi eylem klavuzu bilen hareketin bölünmüşlüğü bir gerçektir. Bu bölünmüşlük sistemli biçimde emperyalizm tarafından kışkırtılmakta ve birlik doğrultusundaki bütün çalışmalar baltalanmaktadır. Bu koşullarda devrimci uyanıklık emperyalizmin bu oyununu bozmak ve birlik doğrultusunda somut koşulların emretliği ileri adımları atmaktır. Bilelim ki, Türkiye solunun bölünmüşlüğü yalnızca emperyalizmin işi değildir. Bu, aynı zamanda grupçu, fraksiyoncu hastalık ve dayranışlardan kendini kurtaramamış olan sosyalistlerin de sorumluluğunu taşıdığı bir durumdur.

Elbette ki bağımlı kapitalizm gibi son derece çapraşık bir iktisadî alt yapının üzerinde yükselen siyasal üst yapıda sol hareket, özellikle işçi sınıfının kısa bir süre içinde sayıca hızla artığı bir tarihsel dönemde işçi sınıfı adına konuştuğunu iddia eden sapma niteliğinde çeşitli akımlar olacaktır. Bu doğaldır. Ancak, Türkiye solunda sağlam ve varsa onu sırasıyla eleyin, ilke ve örgütsel birlik doğrultusunda yönelmek görevinin bugün karşımıza dikildiği de bir gerçektir.

Tarihimizde hiçbir zaman bugünkü kadar açık fazizm bir tehlike olarak karşımıza çıkmadı. Hergün işlenen siyasal nitelikli cinayetler, katliamlar, çeşitli provokasyonların amacı bellidir : Türkiye'de ulusal demokratik akımı ezmek ve ülkemiz emperyalizm için önemli işbirlikçileri için, onların sömürü ve tahakkümü için dikensiz gül bahçesine çevirmek, yani açık faşizmin en kanlısı.

Emperyalizme karşı, faşizme karşı, Türkiye'de demokrat ve yurtsever güçlerin etkin mücadelesi ancak bilimsel sosyalizmi eylem klavuzu bilen hareketin örgütsel birliği gerçekleştiğinde verilebilir. Faşizmin kökü ancak bu koşullarda kazınabilir. Örgütsel birlik yani Türkiye solunda sağlam, gerçekten proleter devrimci ne varsa onun bir örgüt çatısı altında, onun örgüt disiplini içinde birleşmesi mihenk hedef olduğunu asla gözden kaçırmadan bugün ivedi olarak saldırı durumunda olan faşizme karşı onun omuzuna verecek anti - emperyalist ve anti - faşist eylem birliğini bir an önce gerçekleştirmek için yapabileceğimiz şeyler vardır. FAŞİZME KARŞI DİRENİŞ KOMİTELERİNİN ülke düzeyinde kurulması bu düşünce ile önerilmiştir. Ayrı ayrı sol gruplardan bu konuda somut görüşler beklemekteyiz.

ADAM KANDIRMAK İSTEMİYORUZ

SOSYALİST SAYI : 2 (9)
15 Aralık 1970

Dr. Hikmet KIVILCIMLI

Bu konuda daha pek çok konuşacağız.

Tartışma İçin Tartışma Olmaz :

Sosyalistler arası yığınla tartışma problemleri var. Bu tartışmalar da falan veya filan kişiyi, yahut feşmekân kalabalığı, her ne pahasına olursa olsun «kandırıp» kendi yanımıza çekmek Sosyalistin harcı değildir.

Elbet birbirimizin karşılıklı tezleri varsa, onları açık, duru ve keskin biçimleri ile ortaya koyacağız. Bütün o eleştiri, özeleştiri, tartışma çabalarımız hiç bir zaman eleştiri için eleştiri, tartışma için tartışma olmayacaktır.

Düşünce - Davranışı tükezletmemek için yolu aydınlatmak demektir. Eğer her hangi bir düşünce, yolu aydınlatacak yerde gözümüze sokulan bir projektör gibi bize atacağımız her adımı şaşırtıyorsa, o düşünce istediği denli «parlak» olsun, iş yapmak isteyenleri kandıramaz, ayartamaz, tökezletemez, şaşırtıramaz.

Burjuva Aydını Bireyci Karyerist Olur :

Hiç unutmayalım. Sosyalizmimiz : **(Antika + Modern)** Toplum sosyalizmasıdır. Modern yıkıntıları ortasında, büyük çalışkan yığınlarımızdan **kopuk bir Aydınlar** hamasında ses yarışına çevrilmek istenliyor. Soyut kavramların maç tâlimi olmaktan kurtulmuyor.

Aydın kimdir? Hepimiz oradan, Aydın saflardan geldik. Ama ardımızdaki köprüleri atarak. Yoksa, sayımız sürümüze bereket isteğince kabarık olsun, Kalitece Aydın: Burjuva toplumu egemen kaldıkça, ilkterlerine dek **BİREYCİ Burjuva Aydın**'dır. Burjuvazinin Aydınlı yüzlerce yıldan beri **«Düşünce», «Doğru», «Ülkü»** diye bütün yutturdukları: eğer **«düşünce»** ise, «Dereboğazı»na Burjuva düşüncesi» dir, Doğru ise: **Egemen sınıflar için doğru**'dur. Ülkü ise: **İşveren Sınıfının ülküsü**'dür.

Yüzlerce yıllık Tarihin, onlarca yıllık önümüz aydın kafasını doldurup taşırttığı moloz ve karyerist (külâh kapıcı) düşünceler ve saloz davranışlar, Burjuva aydınlarının bir vuruşta beyinleri içinden çıkarıp atabilecekleri yük değildir.

Arınma Ateşinde Temizlenmeli :

Bunun için her Aydın'ın çok sıkı bir **Örgüt okulu**'nun (Frenk'leria «purgataire» dediklerî) **arınma ateşinden** geçmesi gerekir.

Ömür boyu **Arınma ateşinden** geçe geçe akşak gönüllü, gerçekçi ve yiğit insan **Çıraklık** chadını (kutsal savaşçı) göze almayanlar, yalnız kendilerini aldatmış olabilirler. Kimseyi kandıramazlar. Daha doğrusu, yalnız kendileri gibileri kandırıp, hep birden batağın içine gömülmekten başka uzun yıldızlı sonuç alamazlar.

Aydın kişi için çok önemli bir nokta: **cetin** sabır, bilimsel sistem ve çok kara kahramanlık isteyen iki alanda yatar :

1 — **Yığının** içinde ve Yığınla birlikte **Savaşmak.**
2.— **Örgütün** içinde ve Örgütlü olarak **Savaşmak.**

İşçi Sınıfı ve Proletarya Partisi :

Yığın deyince, **BAŞTA: Modern İşçi Sınıfı** gelir... Burada ikircikliği olan Aydın, hiç «Sosyalizme» zahmet etmesin. Eğer, kurulu bir Burjuva âşanı değilse, aşıklar livası bir avantüryedir.

Örgüt deyince, gene **BAŞTA:** Bilimsel Sosyalizmce yüzyıldan beri işlene gelen, Siyasî İktidar Savaşı yapacak **Proletarya Partisi** gelir. Bunda en ufak ikircikliği bulunan Aydın, hiç «Sosyalizm» gerefine kadeh kaldırmasın. O eğer dolduruşa gelmiş, eğer de olduruşa gelmiş, temiz sesi parazitlerden acayip kertenkele çalgısıdır.

Sosyalizme Çırak Olamayan «Üstadlar» :

En basit sağ sakal traşı bile, yıllarca emek vermiş tahtım üstüne **çıraklığından** geçmeyi gerektirir de, Devrimcilik çıraklığı gerektirmez mi? Aydın, anasının (Burjuva toplumunun) karnından Sosyalizme çıkar çıkmaz nasıl Devrim ustası olur? Kesilir? En ufak İşçi Sınıfı ve **Proletarya Partisi** çıraklığına «teneszilik» etmeksizin, sahneye fırlar fırlamaz Sosyalizm Üstâdı geçinmek ne anlama gelir? Bugün Türkiye'nin en büyük Aydın Kolerası, bu şu yüzü görmemiş Bakır Adamlık illetidir... Yalnız bugün mü? Nicedir öyle.

Sosyalizm Üstâdları ve CİA Planı :

27 Mayıs'tan beri, egemen **Politika** sosyalizme resmen icâzet verdi. Babası hayrına mı?

Hayır. Öyle her köşe başında: **İşçi Sınıfına** allâmelik taslıyan, **Proletarya Partisine** geleğin gerisi gibi surat kıvıran sûrî sûrî ismarlama veya hazır **«Sosyalistler»** yahut **«Devrimcilere»** türetip, onları birbirine düşürtmek, sonra karşılarına geçerek, turnağına tüküre tüküre, onlarla alay etmek için bunu yaptı. İkinci Emperyalist Evren Savaşından sonra CİA, Türkiye'ye bu planla **Çokpartililiği** sokta. 27 Mayıs'tan sonra Finans - Kapital o planla ne kadar sosyalizm akımı varsa, begâhî, Aydınların başlarına boşaltı. Aslında, hattâ her köşe başında bir Sosyalizm derebeğliği kurmak, dağınıklığı ebedîleştirmekti.

Sosyalizm Tercümanlığına ve Bezirgânlığına Hacet Var mı?

Şimdi, sekiz on sosyalist kitabı, yarım yamalak Türkçeye çeviren, o çevirilerden aşırma beş on köktenci formülü Dergi, Gazete sayfalarına döktüren aydın: Sosyalizme **«Masrık'ı Âzâm»** benim, diyebiliyor... Bu aydın okur - yazarlar, İşçi - Köylü için görseler, boşlarının ölçüsünü alacaklarını bilmezler mi? Bilemezler. Neden? Çünkü Aydın'dırlar. Aydın'ın dünyası kafasından ibarettir. Kitaptan sıyrılarak dünyaya bakmak ve dünyayı kitaptan okumak ola düzülmek, Aydın'ın sosyal sınıf ve zümreleri kollamakla olur. Sınıf bilgisi ve bilinci bir tek sınıf içine tekvinleşmeden, bu sınıfın kavramlarını edinilmez. Bütün Sosyal sınıf ve zümrelerin içyüzlerini çok yanlıca kavrayıp işlemek gerekir.

Bunun ise tek yolu, Proletarya ve kapsülmaz şartı: bütün Sosyal sınıf ve çevreler içinde her zaman yer olan tüm bireylerin, ve tüm devrimcilerin kendi içine almaktır. Onun için Proletarya Partisi yalnız işçilerin değil, her sınıf ve zümre içinden bütün Devrimcilerin Partisi olur. Yeter ki başka sınıf ve zümrelerden Proletarya Partisine işçi gelen hoşuttsuzlar :

— Gerçekten Devrimci olsunlar.

— Gerilemlerdeki bütün kayıkları batıracak gelmiş olsunlar..

7 — **PROLETARYA PARTİSİNİN DİYALEKTİĞİ : BİLİMCİL SOSYALİZM**

Buraya dek söylediklerimizden anlaşılacağı gibi, Proletarya Partisi problemi, olağanüstü Diyalektik işliyen bir mekanizmadır.

O mekanizmayı, alışılagelmiş skolâstik Antika metot ve mantıkla, yahut metafizik Modern Burjuva metot ve mantığı ile kavrıyabilmek olanaksızdır. O nedenle, Proletarya Partisi içinde ve dışında boyuna skolâstik ve metafizik kafalar kırılıp dökülür durur.

Proletarya Partisi hem bütün işçi Sınıfının içinde olacak, hem de öteki bütün Sosyal Sınıfların içinde olacaktır. Proletarya Partisi: hem bütünüyle İşçi Sınıfının Devrimcilerini içine alacak, hem de bütünüyle öteki Sınıf, Tabaka ve Zümrelerin Devrimcilerini içine alacak... Bu apaçık bir çelişki değil midir? Bu çelişkidir. Ama, aktıdan uydurma, sübjektif ve soyut bir dâl çelişki, yânî düşme değildir: tam tersine, yaşantıdan gelme, en objektif ve en somut bir canlı çelişkidir, yânî gerçekliğin tâ kendisidir.

Proletarya Partisinin bütün gücü ve bütün dinamizmi bu gerçeklerin canlı Diyalektiğinden gelir. Proletarya Partisi ilklerine dek bir Sınıf partisi, İşçi Sınıfının partisidir. Ama egoist, kendi sınıf tekkesinin aşılmaz duvarları içinde bunamış sınıf tekkesisi bir Parti değildir. Örneğin İngiliz Trade - union'ların İşçi Partisi öyle dar sınıfcıl kalıdı için, herşeyden önce, Sendika Ağalarının, Finans - Kapital uşaklığına yatkın, İşçi Sınıfı düşmanı, Emperyalizm yanlısı bir Partidir.

Proletarya Partisi yalnız İşçi Sınıfının çıkarlarını ve dar çerçevesini düşünmekle kalmaz. Sosyal Sınıflar tabusunu, İşçi Sınıfı ile birlikte Toplum alınyazısından siler. Ortada, yalnız insan varlığını yücelecek bir insan ülküsünün taşıı. En az Sınıfcıl olduğu kertede insancıl'dır. Ham ervahı çileden çıkaran başdöndürücü Diyalektik buradadır. Bu olağanüstü (Sınıf + İnsan) ülküsünün birçok bilimi ve bilinci, Teori ile Pratiği, Sınıfı aşmadan Proletarya Partisi'nde sentezleştirmiş bulunan Bilimcil Sosyalizm'dir.

Demokrasi güçlerini bölmek

(Başlarafı 1. Sayfada)

nüdür. Ve bu uzlaşmanın ortak zemini ise, CHP yöneticisinin ve Finans - Kapitalin halkın mevcut demokratik kazanımlarını sahiplenme ve geliştirme konusundaki duyguları korkudur.» (Vatan Partisi Olağanüstü II. Kongre Kararları; s. 28).

İşte sözkonusu destekleyen emek çi kitlelerin gözünden» bile korkan bir CHP'nin, kendisine karşı aktif muhalefete girişmeye ihtimali olan demokratik birlikere karşı gösterme-sinin nedenleri kolaylıkla anlaşılır.

Ecevit bu anlayışla, «Demokratik Platform»u oluşturmak üzere bir arayış gelen örgütleri «aldığı» eylemlerinden yana «şiddet eylemlerine karşı» yaftası ile bölmeye kalkışmıştır. Oysa söz konusu tüm örgütler, faşizm tehlikesine ve faşist saldırılara karşı birleşmek amacında olduklarını ilân etmişlerdir. Ancak artık CHP ve Ecevit için böyle bir ölçü yoktur. Onlar için ölçü Finans - Kapital demagojilerine karşı kanmama meselesidir. Onun için de Ecevit —özellikle DİSK'i kastederek—, «gözlerimiz tek başına belirmez, üzerinde durulmağa değer gerçekliklerin de takındıkları tavrı «aynı önemle» karşılamayacağını da açıkça ilân ediyor.

Ecevit'in bu açıklamasının ardından toplanan demokratik örgütler, yaptıkları açıklamalarda Ecevit'in demecini «özücü» bulmuşlardır, Oysa halkımız «söyleyene değil, söyletene bak» der. Ecevit niye böyle konuşup, kimi demokratik kitle örgütü yöneticilerini tâmiştir. O nokta önemlidir.

CHP - Bağımsızlar koalisyonunun bir Finans - Kapital operasyonu olduğu gerçeği artık yavaş yavaş daha geniş ilerici demokrat çevrede kavranmaya başlanmıştır. Eczanadan hükümete güven ve bağlılık sarsıntı geçirmektedir. Dolayısıyla özücüsü olan Ecevit'in demeci değildir; CHP'i hükümet eden Finans - Kapital operasyonunun artık görmezmiklten gelinemeyen sonuç-larıdır.

Bu gerçekler görülüktüğe, sosyalistlerin bir blok oluşturması düşüncesi daha büyük taraftar kazanacaktır. Ama bu konuda bir geçen gün zaman kaybedilmektedir. Birlik yolunda somut adımlar atma yerine Ecevit'e «özünü» bildirmekte vakit geçirirsek, bundan kazançlı çıkan yine Finans - Kapital olacaktır. Şurası unutulmamalıdır : her kim CHP ağırlıklı hükümetin icraatından ötürü, Ecevit'e «özünü» bildirir ama sosyalist blok için mücadele etmez; o gerçekten Devrim'e sürdürdüğü Finans - Kapitali bunalımdan kurtarma politikasının savunucusudur.

oOoOo

VP Ankara il

(Başlarafı 1. Sayfada)

tekleri ile potinin ne ilerisinde ne gerisinde göz altına alınanların bulunduğu sivil polis aracına getirildiler. Araçdaki yetkili polis memuru Parti İl Başkanına "Rölaşik göstermedim, zor durumda bıraktınız. İçerdekilere bir bakalım, arama yapmayacağız" dedi. Ve daha sonra da kapının önünde otamat şeklinde silâhlere hazır bekleyen polislere "Bu Bağımsız CHP bir şeyler saklıyor. Bu arama izni gelene kadar, vatan - millet - bayrak hainlerini, fesat cinayetleri, faşist komploları ve ilh. artık, dernekler kitle gösterileriyle, basına açıklamalarla protesto edemeyecek. Emekçi halka ya da kendi kitlesine bütün bu yapılanlmış demokratik mevzileri parçalayacak gücü hiç bir zaman kendisinde bulamıyacaktır. Mevcut hükümetin, smarşinin dumanının adına demokratik kitle örgütlerini güdükleştirmeye çalışmasından amaçlarından biri de, demokratik kitle örgütlerini anarşinin kaynağı olarak göstermek tir. Oysa, bölücülüğe, anarşiye, bunalıma neden olan egemen güçlerin kendileri ve düzenlerdir.

Bir ağızda adları yanlı demok ratik kitle örgütleri, Ecevit'ayasının gerici yönde değiştirilmesini amaçlayan yasa tasarısı başta olmak üzere, tüm anti - demokratik yasa tasarılarının derhal geri çekil mesini, mevcut anti - demokratik ya saların kaldırılmasını istiyoruz. Bugüne kadar halklarımızın onurlu mü cadelesini gözardı edenleri şiddet ve nefretle protesto eder, DİSK ve 33 demokratik kuruluşun ataığı anlamın yanında olduğumuzu bildiririz.

Kimsenin gücü, halklarımızın gelişen mücadelesini engellemeye yetmeyecektir.

GEB, GENÇ - GÜÇ, DDKD, GENÇ - ÖNCÜ, TÜM - DER, DGBDD, SGB, DİHKD, TÜTED, DYÖKD, DÜFFÖD, DÖDD, TMMOB, DYDYÖDD, İRD, DDKAD, İGD, TÜS - DER, TÜMAS, TÜB - DER.

Kıbrıs NATO uydusu değildir.

(Başlarafı 4. Sayfada)

Yukarıda da belirtildiği gibi, bunun özü : bağımsız Kıbrıs'tan yana görünüp fiilen bölünmüş Kıbrıs'ı resmen tescil etmektir. «Barış planının daha 1. maddesi «Kıbrıs Cumhuriyeti bir» Kıbrıs Devletidir» diyor. **Kıbrıs Türklerinin iskân edilmiş olduğu iki toplumlu, seçme hakkına sahip federal bir devlet olacaktır»** (Kıbrıs'ta Yeni Durum, **Hürriyet,** 16 Kasım 1978) derken bile bu niyetini gizliyememektedir.

«BAĞIMSIZ KIBRIS TÜRK DEVLETİ»

Türk tezi uluslararası platformlarda ne zaman yenilgiye uğrasa bir **«Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti»** fikrini ortaya atıyor. **«Kıbrıs Türk Federe** Devletiş hükümetinde kriz başlıyor. İstifalar birbirini izler ve Türkiye - **Türk Kıbrıs, Ana - Yavru** ilişkilerinde gerginlik doğar. **«KTFD»** yetkilileri «Bağımsız CHP bir oyun» bahanesi arama izni gelinene kadar arama ya pabileceklerini, teklifin doğru olma dığını söylemesi üzerine altı kişi Beyaz Saray'ın çağırdıkları. İç Bakanı ve Yönetim Kurulu üyesi iki kişi bir süre aşağıda tutuldu ve dört parti sorgusundan Birinci Şube'ye çekarıldı. Kimlik ve adres tesbitleri yapıldı, kaydedildi. Bu arada nöbet üç komiser ve diğer memurların Sos yalist Blok, Halk Cephesi ve VATAN PARTİSİ yetkilileri için bu teklifi ne sorularıyla epey ilgilendikleri dikkat etmesen bile görülüyordu. Öyle ki biraz acıklı ama bu konularda polis diğer sosyalist gruplar gurupçılarından daha eldi tatlı. Öte yandan İl Başkanı ile görüşen yetkililerin kolaylık gösterme istemlerini tekrarlamasına karşın Parti İl Başkanının Parti binasına yaralı kişileri arama için girişildiği belirten imza ve mühürlü bir kâğıt istemi bakol edilmedi. Bunun üzerine aynı gün altı kişi gece saat onlki civarlarında serbest bırakıldı.

Sosyalistlerin gücü birliği her an daha çok kendini dayatıyor. Örgütlü bir gücü hiç bir gerici faşist kompolo dağıtamaz.

Örgütsüz Halk Kitle Halkdır.

YAŞASIN VATAN PARTİSİ»

Diyarbakır'da güç ve

(Başlarafı 4. Sayfada)

ratik kuruluşlara ve sendikalara alabildiğince baskılar uygulandı,

3 — «Anti - komünizm» ve «bölücülük» propogandaları ile doğuda şöven uygulamalar, jenoist, yanî katliâm provaları yapıldı,

4 — POL - DER kışkırtıldı ve TÖB - DER için de gerici oyunlara girişildi,

5 — TÜRK - İŞ'le birlikte işçi sınıfının ekonomik-demokratik hak larını kısıtlamak üzere «toplum sal anlaşma» adı gerici anlaşma imzalandı,

6 — Enflasyon ve hayat pahalılığı arttı, öğrenim özgürlüğü sağlan madı,

7 — 141, 142 vb. maddeler kaldırılmadı, tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı verilmedi, tersine mevcut demokratik hak ve özgürlüklerin kastlanması amacıyla, dernekler yasası vb. değiştirilmek istendiyor.

Bu tablo daha da geniş tutulabilir. Tarih, burjuvazinin kendi koydu yasaları ve kurumlarına karşısında da karşı olduğunu göstermiştir. Burjuvazi, içine düştüğü bunalımın yükünü halkın yüklemek, onun sırtından kurtulmaktır. Bunun için dahi ma bu tür uygulamalara girmiştir. Ama yine tarih, burjuvazinin gerici oyunlarının daima, er veya geç, kendi yıkımını üsleyemiyeceğini de kanıtlamıştır.

Son «Kıbrıs Türk Federe Devletiş» hükümet kurmaları da böyle oyunsu, Washington'daki kulisler ayrıyeniyelerini ve «Bağımsız Kıbrıs Türk Devleti» fikrini ortaya atmaları, Kıbrıs'ta Türk Federe Devletiş hükümetinin kriz içine girmesi